જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ ઍન્ડ એચ. પી. દેસાઇ કૉમર્સ કૉલજ અમરોલી, સુરત

આંતરિક કસોટી - ૨૦૧૯

એમ. કોમ. સેમેસ્ટર – ૧ (ગુ.મા.)

Economics of Growth Development and Planning - I

તારીખ : ૨૧/૦૯/૨૦૧૯ બેઠક નંબર :......

સમય : ૮:૩૦ થી ૧૦:૦૦ કુલ ગુણ : ૩૫

---

૧. આર્થિક વિકાસ અને આર્થિક વૃદ્ધિનો અર્થ વ્યાખ્યા અને તફાવત વિગતે ચર્ચો. **(૧૨)**

અથવા

રિકાર્ડોના વૃદ્ધિ મોડેલની વિગતે સમજ આપી, અલ્પવિકસીત દેશોને કેટલે અંશે લાગુ પડે છે ?

૨. માનવ વિકાસ આંક એટલે શું ? માનવવિકાસ આંકના ખ્યાલનું મહત્ત્વ સમજાવી, ભારતમાં માનવ વિકાસ આંકના વલણોનું પરીક્ષણ કરો. **(૧૩)**

અથવા

મુકત અર્થતંત્ર અને આયોજિત અથતંત્રમાં ભાવ પદ્ધતિ અને સાધન ફાળવણીની વિગતે ચર્ચા કરો.

૩. **ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ બે)** **(૧૦)**

૧. આર્થિક વિકાસની પૂર્વશરતો

૨. આર્થિક વિકાસના નિર્દેશકો

૩. મૂડીની અંગભૂત રચના

૪. ખાનગીકરણની મર્યાદા

JBC

♣♣♣

જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ ઍન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કૉમર્સ કૉલજ અમરોલી, સુરત

આંતરિક કસોટી - ૨૦૧૯

એમ. કોમ. સેમેસ્ટર – ૧ (ગુ.મા.)

Management Theory and Practice - I

તારીખ : ૨૩/૦૯/૨૦૧૯ બેઠક નંબર :......

સમય : ૮:૩૦ થી ૧૦:૦૦ કુલ ગુણ : ૩૫

---

૧. જ્ઞાન સંચાલન કામગીરી માપનની પ્રક્રિયા સમજાવો. **(૧૨)**

અથવા

૧. શિસ્તના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. **(૧૨)**

૨. કારકિર્દી આયોજનની પ્રક્રિયા વર્ણવો. **(૧૨)**

અથવા

૨. (અ) કામગીરી મૂલ્યાંકનના હેતુઓ સમજાવો. **(૦૬)**

(બ) વળતર પેકેજને અસર કરતાં પરિબળો જણાવો. **(૦૬)**

૩ (અ) **ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક)** **(૦૫)**

૧. જ્ઞાન સંચાલનનું મહત્ત્વ

૨. કામગીરી મૂલ્યાંકનની સમસ્યાઓ

૩. શિસ્તની અગત્યતા

(બ) **કેસ સ્ટડી :** **(૦૬)**

પાયલ લિ. માં કામદારોએ અનુભવ્યું કે,

(૧) સંચાલકો કાર્ય દરમ્યાન વધુ પડતુ દબાણ આપે છે. તેઓએ નિયમ હેઠળ કાર્ય કરવું પડે છે જેથી તેઓ ગૂંગણામણ અનુભવે છે.

(૨) નિરિક્ષણ ખામીયુકત અને અપૂર્ણ છે.

(૩) અમારી ફરિયાદોની ઉપેક્ષા કરવામાં આવે છે જેથી ઔદ્યોગિક ઝઘડાની સ્થિતિ સર્જાય શકે છે.

(૪) સંચાલકો ફાટફૂટ પાડવાની અને રાજય શાસન ચલાવવાની રાજનીતિ ખેલે છે.

ઉપરની પરિસ્થિતિ પાયલ લિ. માં કઈ સમસ્યા ઊભી કરી શકે ? તમારા મતે તેના ઉપાયો સૂચવો.

♣♣♣

જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ ઍન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કૉમર્સ કૉલજ અમરોલી, સુરત
આંતરિક કસોટી - ૨૦૧૯
એમ. કોમ. સેમેસ્ટર – ૧ (ગુ.મા.)
Advertising and Sales Management - I

તારીખ : ૨૪/૦૯/૨૦૧૯ **બેઠક નંબર :......**

સમય : ૮:૩૦ થી ૧૦:૦૦ **કુલ ગુણ : ૩૫**

---

૧. (અ) વિજ્ઞાપન એટલે શું ? તેના લક્ષણોની ચર્ચા કરો. **(૦૬)**

(બ) વિજ્ઞાપનનો વાર્તનિક ગતિવિધિઓને લગતા હેતુઓ સમજાવો. **(૦૬)**

અથવા

૧. (અ) વિજ્ઞાપનની સામાજીક હકારાત્મક અસરો સમજાવો. **(૦૬)**

(બ) વિજ્ઞાપન ખર્ચ માટે ભંડોળની ફાળવણીને અસર કરતાં પરિબળોની ચર્ચા કરો. **(૦૬)**

૨. (અ) વેચાણ આયોજન એટલે શું ? વેચાણ આયોજનની પ્રક્રિયા વર્ણવો. **(૦૬)**

(બ) વેચાણ પૂર્વાનૂમાનનું મહત્ત્વ સમજાવો. **(૦૬)**

અથવા

૨. (અ) વેચાણ વિસ્તારના લાભાલાભની ચર્ચા કરો. **(૦૬)**

(બ) સમય શ્રેણીના વિશ્લેષણની પદ્ધતિ સમજાવો. **(૦૬)**

૩ (અ) **ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક)** **(૦૫)**

૧. આધુનિક ધંધામાં વિજ્ઞાપનની ભૂમિકા

૨. વેચાણ બજેટ

(બ) **કેસ સ્ટડી :** **(૦૬)**

ક્વોલીટી મેડીસીન બનાવનારી કંપનીના મેડિકલ રિપ્રેઝન્ટેટીવ (M.R.) ડોકટરોની મુલાકાત લઈ નવી નવી દવાઓની વિગતો અને સેમ્પલોની રજૂઆત તેઓ સમક્ષ કરે છે. નવા M.R. ને કયારેક ડોકટર્સ દ્વારા થતી પૂછપરછનો ઉત્તર આપવામાં મુશ્કેલી પડતી હોય છે. જાણકારીનો અભાવ નડતરરૂપ બને છે. બીજી બાજુ તેઓની મુલાકાત માટે ખૂબ રાહ જોવી પડે છે. કારણ કે તેઓની મુલાકાત વખતે ઘણા દર્દીઓ રાહ જોતા બેઠાં હોય છે. કંપની વિચારે છે કે નવા M.R. ને તાલીમ આપી, તેમના કાર્યમાં સજજ કરવા જોઈએ. તેઓના તાલીમ કાર્યક્રમમાં તેઓને કઈ બાબતે જાણકારી અને તાલીમ આપવી જોઈએ તે સ્પષ્ટ કરો.

NST

♣♣♣

જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ ઍન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કૉમર્સ કૉલજ અમરોલી, સુરત

આંતરિક કસોટી - ૨૦૧૯

એમ. કોમ. સેમેસ્ટર – ૧ (ગુ.મા.)

Financial & Management Accounting - I

તારીખ : ૨૫/૦૯/૨૦૧૯ | બેઠક નંબર :……

સમય : ૮:૩૦ થી ૧૦:૦૦ | કુલ ગુણ : ૩૫

પ્રશ્ન-૧ તા.૩૧-૧૨-૨૦૧૮ના રોજ આર્વી લિ. અને આશી લિ.ના પાકાં સરવૈયા નીચે મુજબ છે. (૧૨)

વિગત	આર્વી લિ.	આશી લિ.
ઇક્વિટી અને દેવા		
૧. શેરહોલ્ડરોના ભંડોળ		
(અ) શેરમૂડી- દરેક રૂ. ૧૦૦નો એવા પૂરા ભરાયેલા	૬,૦૦,૦૦૦	૨,૦૦,૦૦૦
(બ) અનામત અને વધારો- સામાન્ય અનામત	૧,૨૦,૦૦૦	૨૫,૦૦૦
ન.નુ.ખાતું	૬૫,૦૦૦	૨૨,૦૦૦
૨. ચાલુ દેવાં		
(અ) વેપારી દેવાં- લેણદારો	૧,૭૫,૦૦૦	૧૦,૦૦૦
(બ) અન્ય ચાલુ દેવા- આશી લિ.નું ચાલુ ખાતું	૧૦,૦૦૦	--
	૯,૭૦,૦૦૦	**૨,૫૭,૦૦૦**
મિલકતો :		
૧. બિનચાલુ મિલકતો		
(અ) કાયમી મિલકતો- દૃશ્ય કાયમી મિલકતો : જમીન- મકાન	૧,૨૦,૦૦૦	૪૫,૦૦૦
પ્લાન્ટ-યંત્રો	૨,૬૦,૦૦૦	૮૫,૦૦૦
અદૃશ્ય કાયમી મિલકતો : પાઘડી	૧,૬૦,૦૦૦	૪૦,૦૦૦
(બ) બિન ચાલુ રોકાણો - રોકાણો	૧,૯૦,૦૦૦	--
૨. ચાલુ મિલકતો		
(અ) માલસામગ્રી- સ્ટોક	૭૦,૦૦૦	૨૫,૦૦૦
(બ) વેપારી લેણાં- દેવાદારો	૧,૨૦,૦૦૦	૪૮,૦૦૦
(ક) રોકડ અને રોકડ સ્વરૂપની મિલકતો- રોકડ- બેંક સિલક	૫૦,૦૦૦	૪,૦૦૦
(ડ) અન્ય ચાલુ મિલકતો - આર્વી લિ.નું ચાલુ ખાતું	--	૧૦,૦૦૦
	૯,૭૦,૦૦૦	**૨,૫૭,૦૦૦**

વધારાની માહિતી :

(૧) આર્વી લિ. એ તા. ૩૦-૬-૨૦૧૮ના રોજ આશી લિ. ના ૧,૬૦૦ શેર રૂ.૧,૮૦,૦૦૦ની કિંમતે ખરીધા હતા. તે તારીખે આશી લિ. ના ચોપડે સામાન્ય અનામત રૂ.૧૦,૦૦૦ અને નફા-નુકશાન ખાતાની જમા બાકી રૂ. ૮,૦૦૦ હતી.

(૨) શેર ખરીધા તારીખે આશી લિ.ના જમીન-મકાન ની કિંમત રૂ. ૬૦,૦૦૦ ગણવામાં આવી, જે ચોપડે તા. ૧-૧-૨૦૧૮ના રોજ રૂ. ૫૦,૦૦૦ હતી. આશી લિ. જમીન-મકાન પર ૧૦% ઘસારો નોંધે છે.

(૩) આર્વી લિ.એ આશી લિ. ને વેચેલ માલમાંથી વર્ષ આખરે રૂ.૬,૦૦૦નો માલ સ્ટોકમાં હતો.આર્વી લિ. એ મૂળ કિંમત પર ૨૦% નફો ઉમેરી માલ વેચ્યો હતો.

ઉપરની વિગતો પરથી એકત્રિત પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-૧ ગૌરી લિ. અને રાજ લિ. નાં તા.૩૧-૧૨-૨૦૦૭નાં રોજનાં પાકા સરવૈયા આપેલા છે. **(૧૨)**

વિગત	ગૌરી લિ.	રાજ લિ.
ઈક્વિટી અને દેવા		
૧. શેરહોલ્ડરોના ભંડોળ		
(અ) શેરમૂડી- દરેક રૂ. ૧૦૦નો એવા પૂરા ભરાયેલા	૨,૦૦,૦૦૦	૧,૦૦,૦૦૦
(બ) અનામત અને વધારો- સામાન્ય અનામત	૪૦,૦૦૦	૨૦,૦૦૦
ન.નુ.ખાતું	૩૦,૦૦૦	૨૦,૦૦૦
૨. બિન ચાલુ દેવા-		
(અ) લાંબાગાળાના ઉછીના- ૧૦%ના ડીબેંચર	૫૦,૦૦૦	૫૦,૦૦૦
૩. ચાલુ દેવાં		
(અ) વેપારી દેવાં- લેણદારો	૬૦,૦૦૦	૫૦,૦૦૦
દેવીહૂંડી	૨૦,૦૦૦	૧૦,૦૦૦
	૪,૦૦,૦૦૦	**૨,૫૦,૦૦૦**
મિલકતો :		
૧. બિનચાલુ મિલકતો		
(અ) કાયમી મિલકતો- દૃશ્ય કાયમી મિલકતો : જમીન- મકાન	૧,૦૦,૦૦૦	૯૦,૦૦૦
પ્લાન્ટ-યંત્રો	૮૦,૦૦૦	૪૦,૦૦૦
(બ) બિન ચાલુ રોકાણો - રોકાણો	૧,૨૦,૦૦૦	૫૮,૦૦૦
૨. ચાલુ મિલકતો		
(અ) માલસામગ્રી- સ્ટોક	૪૦,૦૦૦	૨૦,૦૦૦
(બ) વેપારી લેણાં- દેવાદારો	૪૫,૦૦૦	૩૦,૦૦૦
લેણીહૂંડી	૧૦,૦૦૦	૧૦,૦૦૦
(ક) રોકડ અને રોકડ સ્વરૂપની મિલકતો- રોકડ સિલક	૫,૦૦૦	૨,૦૦૦
	૪,૦૦,૦૦૦	**૨,૫૦,૦૦૦**

વધારાની માહિતી :

(૧) ગૌરી લિ. એ રાજ લિ. ના ૮૦% ઈક્વિટી શર તા.૧-૭-૨૦૦૭ના રોજ ૫૦% પ્રીમિયમે ખરીધાં હતાં

(૨) રાજ લિ. નું તા.૩૧-૧૨-૨૦૦૬ના રોજનું પાકું સરવૈયું સામાન્ય અનામત ખાતાની બાકી રૂ.૨૦,૦૦૦ અને નફા-નુકશાન ખાતાની ઉધાર બાકી રૂ.૧૦,૦૦૦ બતાવતું હતું.

(૩) રાજ લિ. નો બધો જ સ્ટોક ગૌરિ લિ. પાસેથી ખરીદેલા માલ પૈકીનો છે. ગૌરી લિ. વેચાણ કિંમત પર ૨૫% નફો ચઢાવીને માલ વેચે છે.

(૪) તા.૧-૭-૨૦૦૭ના રોજ રાજ લિ. ના જમીન-મકાનનું પુનઃ મૂલ્યાંકન રૂ.૧,૧૫,૦૦૦ અને યંત્રોનું પુનઃમુલ્યાંકન રૂ.૪૦,૦૦૦ની કિંમતે કરવામાં આવ્યું.

(૫) ગૌરી લિ.ના દેવાદારો પૈકી રૂ.૧૫,૦૦૦ રાજ લિ.પાસેથી લેણાનો સમાવેશ થાય છે.

(૬) ગૌરી લિ.ની બધી જ લેણીહૂંડીઓ રાજ લિ. એ સ્વીકારેલી છે.

(૭) રાજ લિ. ના જમીન-મકાન પર ૧૦% અને યંત્રો પર ૨૦% ઘસારો ગણવામાં આવે છે.

ઉપરની માહિતીને આધારે એકત્રિત પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-૨ અનામિકા લિ. માં એક મેનેજર અને ત્રણ પૂરા સમયના ડિરેકટરો છે. મેનેજરને ૫% અને દરેક પૂરા સમયના **(૧૧)**

ડિરેકટરોને ૨% નફા પર કમિશન આપવામાં આવે છે. મેનેજરના કમિશનની ગણતરી તેમનું કમિશન તથા પૂરા સમયના ડિરેકટરોને આપેલ કમિશન પછી વધતા નફા પર કરવામાં આવે છે. જયારે પૂરા સમયના ડિરેકટરને આપેલ કમિશન તેમનું કમિશન તથા મેનેજરને કમિશન આપ્યા પછીના નફા પર ગણવામાં આવે છે. તા.૩૧મી માર્ચ, ૨૦૧૮ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું નફા-નુકશાન ખાતું નીચે મુજબ છે.

નફા-નુકશાન ખાતું

વિગત		રકમ	વિગત		રકમ
ચૂકવેલ પગાર	૨,૭૦,૦૦૦		કાચો નફો		૯,૦૦,૦૦૦
- ગયા વર્ષનો ચૂ.બાકી	૩૦,૦૦૦		જામીનગીરી પ્રીમિયમ		૮,૦૦૦
+ ચાલુ વર્ષનો ચૂ.બાકી	૧૦,૦૦૦	૨,૫૦,૦૦૦	આવકવેરા રિફંડ		૭,૦૦૦
મોટરકાર વેચાણ ખોટ		૨૨,૨૦૦	શેર ટ્રાન્સફર ફી		૧૫,૦૦૦
મરામત ખર્ચ		૭,૮૦૦	સબસીડી		૧૯,૭૪૦
રોકાણોના વેચાણ પર			કરમુકત વેપારી ડિબેં.		
ખોટ		૧,૨૦૦	પર વ્યાજ (ગ્રોસ)		૨૬,૯૧૦
ઘસારાની જોગવાઇ		૫૩,૭૦૦	યંત્ર વેચાણનો નફો		૧૯,૩૫૦
સૂચિત ડિવિડન્ડ		૨૫,૦૦૦	ઘાલખાધ અનામત		
રોકાણ વધઘટ ફંડ		૧૨,૦૦૦	(જૂની)	૧૨,૦૦૦	
સામાન્ય અનામત		૨૮,૦૦૦	- ઘાલખાધ અનામત		
ડિબેંચર ટ્રસ્ટનું			(નવી)	૮,૦૦૦	૪,૦૦૦
મહેનતાણું		૩,૦૦૦			
ડિબેંચર પર વ્યાજ (નેટ)	૧૫,૮૮૦				
+મૂ.સ્થાનેથી કરકપાત	૪,૧૨૦				
+ચૂક. બાકી	૧,૦૦૦	૨૧,૦૦૦			
દાન		૧૪,૧૨૦			
આવકવેરાની જોગવાઇ		૬૬,૯૮૦			
અન્ય વહીવટી ખર્ચ		૧,૦૫,૦૦૦			
ચોખ્ખો નફો		૩,૯૦,૦૦૦			
		૧૦,૦૦,૦૦૦			૧૦,૦૦,૦૦૦

વધારાની માહિતીઃ

(૧) ઘસારાની જોગવાઇમાં વધારાની પાળીનાં રૂ.૧૩,૭૦૦નો સમાવેશ થાય છે.
(૨) યંત્ર પર વેચાણ તારીખ સુધી એકત્રિત ઘસારો રૂ. ૧૨,૬૦૦
(૩) આવકવેરાની જોગવાઇમાં ૩% ઉપકરનો સમાવેશ થાય છે.
(૪) કરમુકત વેપારી ડિબેંચર પર વ્યાજનો મૂળ સ્થાનેથી કરકપાતનો દર ૧૦.૨૦% છે.
(૫) દાનની રકમમાં રૂ.૧૧,૧૨૦ સુરત અંધજન શિક્ષણ મંડળને આપેલ દાનનો સમાવેશ થાય છે.
(૬) નીચેની રકમનો સમાવેશ ઉપના નફા-નુકશાનમાં થતો નથી

(૧)	માંડીવાળેલ ડિબેંચર વટાવ	રૂ.	૨,૦૦૦
(૨)	મકાન બાંધકામ ખર્ચ	રૂ.	૪૦,૦૦૦
(૩)	વૈજ્ઞાનિક સંશોધન ખર્ચ	રૂ.	૧૨,૦૦૦
(૪)	ઘાલખાધ	રૂ.	૨,૦૦૦
(૫)	ઘાલખાધ અનામત ભંડોળ (નવી)	રૂ.	૫,૦૦૦

અથવા

પ્રશ્ન-૨ વૈશાલી લિ માં એક મેનેજર અને ત્રણ પૂરા સમયના ડિરેકટરો છે. મેનેજરને ૫% અને દરેક પૂરા સમયના ડિરેકટરોને ૨% નફા પર કમિશન આપવામાં આવે છે. મેનેજરના કમિશનની ગણતરી તેમનું કમિશન તથા પૂરા સમયના ડિરેકટરોને આપેલ કમિશન પછી વધતા નફા પર કરવામાં આવે છે. જયારે પૂરા સમયના ડિરેકટરને આપેલ કમિશન તેમનું કમિશન તથા મેનેજરને કમિશન આપ્યા પછીના નફા પર ગણવામાં આવે છે. તા.૩૧મી માર્ચ, ૨૦૧૮ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું નફા-નુકશાન ખાતું નીચે મુજબ છે. **(૧૧)**

વિગત	રકમ	વિગત	રકમ
વહીવટી ખર્ચા	૬૬,૦૦૦	કાચો નફો	૭,૬૩,૦૦૦
વેચાણ-વિતરણ ખર્ચા	૬૦,૦૦૦	ગયા વર્ષનો નફો	૧,૨૫,૦૦૦
ડિબેંચર બહાર પાડવાનો ખર્ચ	૨૫,૦૦૦	મળેલ પ્રીમિયમ	૪૦,૦૦૦
ઘસારાની જોગવાઇ	૭૦,૦૦૦	જપ્ત શેર પરનો નફો	૨૫,૦૦૦
માંડી વાળેલ ડિબેંચર વટાવ	૧૮,૦૦૦	ડિવિડન્ડ	૭૦,૦૦૦
વિકાસ વળતર અનામત	૨૭,૦૦૦	(મૂળ સ્થાને કપાત	
સંચાલકીય મહેનતાણું	૨૮,૦૦૦	રૂ.૨૧,૦૦૦)	
આવકવેરાની જોગવાઇ	૧,૨૧,૦૦૦	રાજ્ય સરકારની સબસિડી	૪૫,૦૦૦
રોકાણો વેચાણની ખોટ	૮,૦૦૦	પ્લાન્ટ વેચાણનો નફો	૩૨,૦૦૦
સૂચિત ડિવિડન્ડ	૫૦,૦૦૦	(ઉપજરેલ કિંમત અને	
પગાર-બોનસ	૧,૫૦,૦૦૦	ઘસારા બાદ કિંમત વચ્ચેનો	
વૈજ્ઞાનિક સાધનોની ખરીદી	૪૨,૦૦૦	તફાવત)	
ઘાલખાધ અનામત	૫૦,૦૦૦		
અમાન્ય દાન	૧૭,૦૦૦		
મૂડી સ્વરૂપનું સમારકામ	૨૦,૦૦૦		
ગયા વર્ષનું બોનસ	૨૪,૦૦૦		
ડિબેંચર વ્યાજ	૧૯,૦૦૦		
ડિરેક્ટર ફી	૨૦,૦૦૦		
ચોખ્ખો નફો	૨,૮૫,૦૦૦		
	૧૧,૦૦,૦૦૦		**૧૧,૦૦,૦૦૦**

વધારાની માહિતી :

(૧) વેચાણ-વિતરણ ખર્ચની ૫૦% રકમ નવા શો રૂમના ખર્ચ અંગેની છે.

(૨) ઘસારાની જોગવાઇમાં વિકાસ વળતરના રૂ.૧૪,૦૦૦નો સમાવેશ થાય છે.

(૩) આવકવેરાની જોગવાઇમાં ૧૦% સરટેક્સનો સમાવેશ થાય છે.

(૪) પગાર અને બોનસની રકમમાં ગયા વર્ષનો બાકી પગાર રૂ.૨૨,૦૦૦ અને એક કર્મચારીને એક્સ-ગ્રેશિયા ચુકવણી રૂ.૧૫,૦૦૦નો સમાવેશ થાય છે.

(૫) ઘાલખાધ અનામત ખાતે માંડી વાળેલ ઘાલખાધ રૂ.૧૦,૦૦૦ છે.

(૬) ચાલુ વર્ષ માટે બોનસની જોગવાઇ રૂ.૩૮,૦૦૦ અંદાજવામાં આવી છે.

(૭) પ્લાન્ટ ઘસારા બાદ કિંમત પર ૪૦% નફો લઇ વેચાવામાં આવ્યો હતો. ઘસારાનો દર ૨૦% હતો.

પ્રશ્ન-૩ ટૂંક નોંધ લખો (ગમે તે ત્રણ) **(૧૨)**

(૧) સામાજિક હિસાબોના લાભો

(૨) સંચાલકીય મહેનતાણા માટે ચોખ્ખા નફાની ગણતરી

MHT

(૩) એન.જી.ઓ.ના હિસાબોનું મહત્વ

(૪) શાસક અને ગૌણ કંપનીના વચ્ચેના અરસપરસના વ્યવહારો

(૫) જાહેરહિત હીસાબી પદ્ધતિના લાભો-ગેરલાભો

♣♣♣

જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ ઍન્ડ એચ. પી. દેસાઇ કૉમર્સ કૉલજ અમરોલી, સુરત

આંતરિક કસોટી - ૨૦૧૯

એમ. કોમ. સેમેસ્ટર – ૧ (ગુ.મા.)

Financial & Management Accounting - II

તારીખ : ૨૬/૦૯/૨૦૧૯ બેઠક નંબર :......

સમય : ૮:30 થી ૧૦:૦૦ કુલ ગુણ : ૩૫

---

૧. તથ્ય લિ. ના ચોપડામાંથી તા. ૩૧ મી માર્ચ ૨૦૧૭ ના રોજ નીચેની બાકીઓ લેવામાં આવી છે : **(૧૭)**

વિગત	ઉધાર બાકી	જમા બાકી
શેરમૂડી (ઈ.શેર ૧,૫૦,૦૦૦ દરેક રૂા. ૧૦ નો)	-	૧૫,૦૦,૦૦૦
૮% રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર ૪૦૦ દરેક રૂા. ૧૦૦ નો	-	૪૦,૦૦૦
જામીનગીરી પ્રિમિયમ	-	૧૦,૦૦૦
પ્રેફરન્સ શેર પરત ખાતું	૪૮,૦૦૦	-
સામાન્ય અનામત	-	૨૫,૦૦૦
જમીન (પડતર કિંમતે)	૬,૦૦,૦૦૦	-
મકાન (પડતર બાદ ઘસારો)	૩,૦૦,૦૦૦	-
ફર્નિચર (પડતર બાદ ઘસારો)	૧,૨૭,૫૦૦	-
મોટર વાહનો (પડતર બાદ ઘસારો)	૨,૦૦,૦૦૦	-
વેપાર ખાતું	-	૩,૦૦,૦૦૦
વહીવટી ખર્ચ-ચૂકવવાના બાકી વહીવટી ખર્ચ	૨૫,૦૦૦	૯,૦૦૦
કરવેરા વીમો	૧૨,૦૦૦	-
કમિશન	૨,૦૦૦	-
વટાવ	૧,૭૦૦	૧,૨૦૦
રોકાણ પર વ્યાજ	-	૮,૦૦૦
ડિરેક્ટર ફી	૨,૦૦૦	-
ઘસારો	૩૦,૦૦૦	-
ઓફિસ ખર્ચ	૧૫,૦૦૦	-
ઓડિટરને ચુકવણી	૫,૦૦૦	-
લેણદારો-દેવાદારો	૬૦,૦૦૦	૩૦,૦૦૦
હૂંડીઓ	૧૨,૦૦૦	૭,૦૦૦
ન. નું ખાતું (તા. ૩૧-૩-૧૬ ના રોજ)	-	૩૦,૦૦૦
વચગાળાનું ડિવિડન્ડ ચૂકવાયેલ	૩૬,૦૦૦	-
વચગાળાનું નહિ ચૂકવાયેલ	-	૩,૦૦૦
હાથ પર રોકડ	૨૦,૦૦૦	-
બેન્કમાં ચાલુ ખાતે	૨૨,૦૦૦	-
સિક્યુરિટી ડિપોઝીટ	૬,૦૦૦	-
સિંકિંગફંડના રોકાણો	૨,૦૦,૦૦૦	-
માલનો સ્ટોક (બજારકિંમત ૪,૦૦,૦૦૦)	૩,૫૨,૦૦૦	-
કરવેરા જોગવાઈ (તા. ૩૧-૩-૨૦૧૬)	-	૩૫,૦૦૦
અગાઉથી ચૂકવેલ આવકવેરો	૧,૧૦,૦૦૦	-
૮% ના ડિબેન્ચર	-	૨,૦૦,૦૦૦

ડિબેન્ચર વ્યાજ	૮,૦૦૦	-
	૨૧,૯૪,૨૦૦	૨૧,૯૪,૨૦૦

વધારાની માહિતી :

૧. ૧લી ઓકટોબર ૨૦૧૬ ના રોજ પ્રેફરેન્સ શેર ૨૦%ના પ્રીમિયમે પરત કરવામાં આવ્યા હતાં. પરંતુ તે અંશે ચુકવણી પ્રેફરન્સ શેર ખાતે ઉધાર્યા સિવાય બીજી કોઈ અસર આપવામાં આવેલ નથી.

૨. ઓડિટરને ઓડિટ ફી ઉપરાંત ૫૦૦ કરવેરાના કામ અંગે ચૂકવ્યા છે.

૩. ૩૧-૩-૨૦૧૭ ના રોજ રોકાણોની બજાર કિંમત રૂા. ૧,૮૦,૦૦૦ છે.

૪. વચગાળાનું ડિવિડન્ડ નીચે મુજબ છે :
ઈકિવટી શેર ડિવિડન્ડ રૂા. ૩૩,૦૦૦
પ્રેફરન્સ શેર પર ડિવિડન્ડ ૩૦૦૦

૫. આવકવેરાની ૫૦% લેખે જોગવાઈ કરવાની છે.

૬. ડિરેકટરોએ ૧૫૦૦૦ સામાન્ય અનામત ખાતે લઈ ગયા પછી ઈકિવટી શેર પર શેર દીઠ રૂા. ૦.૫૦ નું ડિવિડન્ડ સૂચવ્યુ છે.

૭. આવકવેરાના નિયમ અનુસાર ૩૧-૩-૨૦૧૭ ના રોજ ઘસારો નીચે મુજબ હતો.
મકાન ૧,૨૦,૦૦૦ ફર્નિચર ૨૭,૫૦૦ મોટર વાહનો ૨૦,૦૦૦

તમારે તા. ૩૧-૩-૨૦૧૭ ના રોજ પૂરાં થતા વર્ષનું કંપનીધારા ૨૦૧૩ મુજબ નફા-નુકસાન ખાતું અને તે રોજનું ઊભું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરવાનું છે.

૨.(અ) હેમ લિ. ની મુખ્ય ઓફિસ વડોદરામાં છે. અને તેની શાખા પૂનામાં છે. શાખા મુ. ઓ. પાસેથી મૂળકિંમતે અમુક માલ મેળવે છે અને અમુક માલ બહારથી ખરીદે છે. શાખા તેનાં જુદા હિસાબી ચોપડા રાખે છે : તા. ૩૧-૩-૨૦૧૪ ના રોજ મુ.ઓ. અને શાખાનું કાચું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : **(૧૩)**

વિગત	H. O.		શાખા	
	ઉધાર રૂા.	જમા રૂા.	ઉધાર રૂા.	જમા રૂા.
મૂડી	-	૫,૨૫,૦૦૦	-	-
કાયમી મિલકતો	૧,૬૫,૫૫૦	-	૫૬,૦૦૦	-
દેવાદારો - લેણદારો	૨,૨૭,૫૦૦	૬૩,૭૦૦	૧૭,૫૦૦	૪૪,૮૦૦
શરૂ. સ્ટોક	૫૨,૫૦૦	-	૬,૩૦૦	-
નફા નુકસાન ખાતું (૧-૪-૧૩)	-	૩૪,૩૦૦	-	-
ખરીદી - વેચાણ	૫,૨૫,૦૦૦	૫,૬૦,૦૦૦	૨૮,૭૦૦	૧,૧૫,૫૦૦
પરચૂરણ ખર્ચ	૧,૪૩,૫૦૦	-	૧૨,૨૫૦	-
મુ.ઓ. શાખાને મોકલેલ માલ	-	૮૫,૦૫૦	૭૮,૭૫૦	-
રોકડ અને બેંક	૯૭,૩૦૦	-	૭,૦૦૦	-
ચાલુ ખાતે (શાખા/મુ.ઓ.)	૫૬,૭૦૦	-	-	૪૬,૨૦૦
	૧૨,૬૮,૦૫૦	૧૨,૬૮,૦૫૦	૨,૦૬,૫૦૦	૨,૦૬,૫૦૦

૧. કાયમી મિલકાતો પર વાર્ષિક ૨૦% લેખે ઘસારો ગણવાનો છે.

૨. તા. ૩૧-૩-૨૦૧૪ ના રોજ મુ. ઓ. નો આખરનો સ્ટોક રૂા. ૧,૫૯,૨૫૦ અને શાખાનો આખર સ્ટોક રૂા. ૧૨,૨૫૦ છે.

૩. શાખા અને મુ.ઓ. નાં ચાલુખાતામાં જે તફાવત છે તેનું કારણ માર્ગસ્થ માલ અને માર્ગસ્થ રોકડ છે.

હેમ લિ. નું (મુ.ઓ. અને શાખાનું) ખાનાવાર વેપારખાતું, ખાનાવાર નફા નુકશાન ખાતું અને સંયુકત પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો તથા મુ.ઓ. ના ચોપડે શાખાનું ચાલુ ખાતું પણ તૈયાર કરો.

અથવા

૨.(બ) એક ભારતીય કંપનીની શાખા ન્યૂયોકમાં છે. તેનું તા. ૩૧-૩-૨૦૧૦ ના રોજનું કાચું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : **(૧૩)**

વિગત	ઉધાર US $	જમા US $
પ્લાન્ટ-મશીનરી	૨૦,૦૦૦	-
ફર્નિચર	૮,૦૦૦	-
સ્ટોક (તા. ૧-૪-૨૦૧૦)	૧૨,૦૦૦	-
દેવાદારો-લેણદારો	૧૬,૦૦૦	૧૦,૦૦૦
ખરીદી-વેચાણ	૩૨,૦૦૦	૮૬,૪૦૦
મજૂરી	૮,૦૦૦	-
આવકમાલ ગાડીભાડું	૨૦૦	-
પગાર	૩,૩૦૦	-
ભાડું અને વેરા	૧,૫૦૦	-
વીમો	૪૦૦	-
વેપાર ખર્ચા	૨૦૦	-
ભારતીય કંપનીએ મોકલેલ માલ	૧૦,૦૦૦	-
હાથ પર રોકડ	૬૦૦	-
બેન્ક સિલક	૨૦૦	-
મુખ્ય ઓફિસનું ખાતું	-	૧૬,૦૦૦
	૧,૧૨,૪૦૦	૧,૧૨,૪૦૦

વધારાની માહિતી :

૧. પ્લાન્ટ અને મશીનરી પર ૧૦% અને ફર્નિચર પર ૫% ઘસારો ગણો.

૨. ચુકવવાનો બાકી પગાર ૩૦૦ ડોલર.

૩. મુખ્ય ઓફિસ દ્વારા શાખાને મોકલેલ માલ રૂા. ૫,૧૨,૦૦૦.

૪. મુખ્ય ઓફિસ શાખા પાસેથી રૂા. ૧૦,૪૦,૦૦૦ ની લેણી રકમ દર્શાવે છે.

૫. તા. ૩૧-૩-૨૦૧૧ નાં રોજનો સ્ટોક ૧૬,૦૦૦ ડોલર.

૬. તા. ૧લી એપ્રિલ, ૨૦૦૯ નાં રોજ કાયમી મિલકતો ખરીદવામાં આવી હતી ત્યારે વિનિમય દર ૧ડોલર = રૂા ૩૬ હતો. તા ૧-૪-૨૦૧૦ નાં રોજ વિનિમય દર ૧ ડોલર = રૂા. ૩૮ હતો. તા. ૩૧-૩-૨૦૧૧ નાં રોજ વિનિમય દર ૧ ડોલર = રૂા. ૪૨ અને વર્ષ દરમ્યાન સરેરાશ દર ૧ ડોલર = રૂા. ૪૦ હતો.

ઉપરનું કાચું સરવૈયું રૂપિયામાં રૂપાંતર કરી મુ. ઓફિસનાં ચોપડામાં શાખાના હિસાબો તૈયાર કરો.

3. ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ એક) **(૦૫)**

૧. “માનવસંપત્તિની હિસાબી પદ્ધતિ આધુનિક યુગના ધંધાની જરૂરિયાત હોઈ તે અપનાવવી દરેક ધંધાના હિતમાં છે.” - ચર્ચા કરો.

૨. પર્યાવરણલક્ષી હિસાબી પદ્ધતિનો અર્થ સમજાવી તેના કાર્યક્ષેત્રની ચર્ચા કરો.

♣♣♣

જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ ઍન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કૉમર્સ કૉલેજ અમરોલી, સુરત

આંતરિક કસોટી - ૨૦૧૯

એમ. કોમ. સેમેસ્ટર – ૧ (ગુ.મા.)

Financial & Management Accounting - III

તારીખ : ૨૭/૦૯/૨૦૧૯ બેઠક નંબર :......

સમય : ૮:૩૦ થી ૧૦:૦૦ કુલ ગુણ : ૩૫

---

૧. શ્રી આત્માનંદનું તા. ૩૧-૩-૨૦૧૯ નાં રોજ પૂરાં થતાં વર્ષનું નફા-નુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે : **(૧૩)**

વિગત	રકમ (રૂા.)	વિગત	રકમ (રૂા.)
પગાર	૫,૬૦,૦૦૦	કાચો નફો	૧૨,૧૦,૦૦૦
મરામત	૨૦,૦૦૦	કમિશન	૧૨,૦૦૦
પેટ્ન્ટ (૧/૧૪ મો ભાગ)	૭,૦૦૦	પરચૂરણ આવકો	૧૮,૦૦૦
ઘાલખાધ	૧૨,૦૦૦	ભાડે આપેલ મકાનનું ભાડું	૩૦,૦૦૦
ઘાલખાધ અનામત	૧૧,૦૦૦	જુના યંત્ર વેચાણનો નફો	૧૬,૦૦૦
વૈજ્ઞાનિક સંશોધનનો મહેસૂલી ખર્ચ	૨૦,૦૦૦	ઘાલખાધ પરત	૧૦,૦૦૦
કર્મચારી માટે ફેમીલી પ્લાનીંગના પ્રચારનો ખર્ચ	૧૪,૦૦૦	સરકારી જામીનગીરી પર વ્યાજ	૨૦,૦૦૦
માન્ય સંસ્થાને દાન	૧૫,૦૦૦	આવકવેરા રીફંડ પરનું વ્યાજ	૮,૦૦૦
કર્મચારીઓનો હેલ્થ માટે વીમાનું પ્રીમિયમ	૧૬,૦૦૦		
કર્મચારીઓના પ્રો.ફંડમાં ફાળો	૩૦,૦૦૦		
ઘસારો	૧,૨૦,૦૦૦		
જાહેરાત	૪૦,૦૦૦		
ગેસ્ટ હાઉસના ખર્ચાઓ	૩૬,૦૦૦		
ઉછીના લીધેલ નાણા પર વ્યાજ	૫૦,૦૦૦		
મનોરંજન ખર્ચ	૨૦,૦૦૦		
કર્મચારી દ્વારા ચોરીથી માલનું નુકસાન	૮,૦૦૦		
જી.એસ.ટી.ની પેનલ્ટી	૧૨,૦૦૦		
સંશોધન માટે યુનિ.ને દાન	૪૦,૦૦૦		
ગ્રેજયુઈટી	૩૦,૦૦૦		
આવકવેરો	૪૦,૦૦૦		
આવકવેરાની જોગવાઈ	૨૦,૦૦૦		
ચોખ્ખો નફો	૨,૦૩,૦૦૦		
	૧૩,૨૪,૦૦૦		**૧૩,૨૪,૦૦૦**

વધારાની માહિતી :

૧. કર્મચારીઓના હેલ્થ પ્રીમિયની ૫૦% રકમ રોકાડમાં ચૂકવેલ છે.
૨. પેટન્ટની ખરીદી તા. ૧-૧૧-૨૦૧૮ ના રોજ કરી હતી.
૩. વર્ષ દરમ્યાન ચઢેલી આવક રૂા. ૨૦,૦૦૦ પરંતુ નફા-નુકસાન ખાતાંમાં નોંધેલ નથી.
૪. જાહેરાત ખર્ચમાં રૂા. ૧૫,૦૦૦ નાં ન્યૂઓન સાઈન બોર્ડના ખર્ચમાં સમાયેલા છે.
૫. વેચેલ યંત્રની ચોપડે કિંમત શૂન્ય હતી.

૬. યુનિવર્સિટી દ્વારા કરવામાં આવતું સંશોધન કરદાતાના ધંધા સાથે સંબંધિત નથી.

૭. તા.૧-૪-૨૦૧૮ ના રોજ મિલકતોની ઘસારા બાદ કિંમત :
કારખાનનું મકાન રૂા. ૨,૦૦,૦૦૦
બિનકારખાનાનું મકાન રૂા. ૩,૦૦,૦૦૦
પ્લાન્ટ અને યંત્રો રૂા. ૩,૦૦,૦૦૦

તા. ૧૫-૧૨-૨૦૧૮ નાં રોજ એક નવા યંત્રની રૂા. ૨,૦૦,૦૦૦ માં ખરીદી કરી હતી અને ખરેખર ઉપયોગ તા.૧૫-૧-૨૦૧૯ ના રોજથી કર્યો હતો.

ઘસારાનો દર :
કારખાનાનું મકાન ૧૦%
બિન કારખાનાનું મકાન ૫%
પ્લાન્ટ-યંત્રો ૧૫%
ન્યૂઓન સાઈન બોર્ડ ૧૫%

૮. ૫મી જુલાઈ, ૨૦૧૮ નાં રોજ તેણે વર્ષનાં પ્રથમ કવાટર માટે જી.એસ.ટી. ભર્યો હતો અને રૂા. ૧૦,૪૦૦ રોકડમાં ભર્યા હતાં. જે નફા-નુકસાન ખાતામાં ઉધારેલ નથી.

૯. ઘાલખાધ પરત ભૂતકાળના વર્ષમાં મજરે મળેલ ન હતી.
ઉપરોક્ત માહિતી પરથી આકારણી વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માટે ધંધાની આવકની ગણતરી કરો.

૨.(અ) શ્રી વિજયભાઈ ભારતીય નાગરિક છે, જેણે આકારણી વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ ની તેની આવકોની માહિતી નીચે મુજબ આપી છે. **(૦૫)**

૧. ભાડે આપેલ મકાનની આવક (ગણેલ)	રૂા. ૩,૦૦,૦૦૦
૨. ટી.વી. ના ધંધામાંથી નફો (ઘસારા પહેલાંનો)	રૂા. ૪,૦૦,૦૦૦
૩. પેઢીમાં હિત	રૂા. ૨૦,૦૦૦
૪. સટ્ટાકીય ધંધાની આવક	રૂા. ૪૦,૦૦૦
૫. ટૂંકાગાળાનો મૂડી નફો	રૂા. ૫૦,૦૦૦
૬. શેર વેચાણનો લાંબાગાળાનો મૂડી નફો	રૂા. ૨૫,૦૦૦
પાછલા આકારણી વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ થી આગળ ખેચેલ વિગતો :	
૧. મોબાઈલના ધંધાની ખોટ	રૂા. ૧,૦૦,૦૦૦
૨. ટી.વી. ના ધંધાની ખોટ	રૂા. ૫૦,૦૦૦
૩. નહિ સમાયેલ ઘસારો	રૂા. ૨૦,૦૦૦
૪. સટ્ટાકીય ધંધાની ખોટ	રૂા. ૬૦,૦૦૦
૫. ૨૦૧૨-૧૩ ના વર્ષની ટૂંકાગાળાની મૂડી ખોટ	રૂા. ૫૧,૦૦૦
૬. ૨૦૧૩-૧૪ ની લાબાંગાળાની ખોટ (જમીન વેચાણ)	રૂા. ૩૫,૦૦૦
૭. મળવાનું બાકી ભાડું	રૂા. ૬૦,૦૦૦

ચાલુ વર્ષનો ઘસારો રૂા. ૨૦,૦૦૦ છે.
તમારે આકારણી વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માટે તેમની કુલ ગ્રોસ આવકાની ગણતરી કરવાની છે અને હવે પછીના વર્ષમાં લઈ જવાની ખોટની રકમ જણાવવાની છે.

૨.(બ) નીચે આપેલ માહિતી પરથી કુલ ગ્રોસ આવક ગણો : **(૦૨)**

વિગત	રૂા.
ઉત્પાદન ધંધામાંથી આવક	૫,૦૦,૦૦૦
મૂડી ખોટ	૭૦,૦૦૦

ખેતીની ખોટ	૧,૦૦,૦૦૦
સટ્ટાકીય ધંધામાંથી ખોટ	૩,૦૦,૦૦૦

૨.(ક) ધંધા-વ્યવસાયનો નફો કે લાભ શીર્ષક હેઠળની આવકમાંથી મજરે ન મળી શકે તેવા ખર્ચાઓ જણાવો. **(૦૩)**

અથવા

૨.(અ) શ્રી પ્રેમાનંદ તા. ૩૧-૩-૨૦૧૯ નાં રોજ પૂરાં થતાં વર્ષની નીચેની માહિતી પૂરી પાડે છે : **(૦૭)**

વિગત	રૂા.
૧. સટ્ટાકીય ધંધો - A ની ખોટ	૨૫,૦૦૦
૨. સટ્ટાકીય ધંધો - B ની આવક	૫,૦૦૦
૩. પગારની આવક	૨,૫૦,૦૦૦
૪. મકાન - મિલકતની ખોટ	૧,૫૦,૦૦૦
૫. ધંધાના વેપારની આવક	૪૫,૦૦૦
૬. શહેરી જમીનનાં વેચાણમાંથી લાંબાગાળાનો મૂડી નફો	૨,૦૦,૦૦૦
૭. શેરના વેચાણમાંથી લાંબાગાળાની મૂડી ખોટ (STT ચૂકવી નથી)	૭૫,૦૦૦
૮. નોંધયેલા શેરનાં વેચાણમાંથી લાંબાગાળાની ખોટ (STT ચૂકવેલ છે)	૮૨,૦૦૦
આગળ ખેંચેલ ખોટો નીચે મુજબ છે :	
૧. આકારણી વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ ની ઘોડા દોડ માટેનાં ઘોડાના માલિકને પ્રવૃતિમાંથી ખોટ	૨,૦૦૦
૨. આકારણી વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ સંબંધી આગળ ખેંચેલ વેપારનાં ધંધાની ખોટ	૫,૦૦૦
ઉપરની માહિતી પરથી આકારણી વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માટે શ્રી પ્રેમાનંદની ગ્રોસ કુલ આવક શોધો.	

૨.(બ) પ્લાન્ટ-યંત્રોની તા. ૧-૪-૨૦૧૮ ના રોજ ચોપડે કિંમત રૂા. ૨,૦૦,૦૦૦ હતી. આ ઉપરાંત તા. ૧-૯-૨૦૧૮ નાં રોજ રૂા. ૫૦,૦૦૦ ના તથા તા. ૧-૧-૨૦૧૯ ના રોજ રૂા. ૧,૦૦,૦૦૦ ના યંત્રો ખરીદ્યાં હતાં. એક યંત્ર તા. ૧-૭-૨૦૧૮ ના રોજ રૂા. ૮૦,૦૦૦ માં વેચી દીધું હતું. જેની મૂળ કિંમત રૂા. ૭૫,૦૦૦ હતી અને વેચાણ ખર્ચ રૂા. ૫,૦૦૦ થયો. ઘસારાનો દર ૧૫% છે. **(૦૩)**

આકારણી વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માટે પ્લાન્ટ-યંત્રો પર મળવાપાત્ર ઘસારો ગણો.

૩. **ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ બે)** **(૧૨)**

૧. નુકશાન માંડી વાળવું અને આગળ ખેંચી જવાની જોગવાઈઓ
૨. કલમ – ૩૫ મુજબ વૈજ્ઞાનિક સંશોધન અંગેનો ખર્ચ મજરે લેવાની જોગવાઈઓ
૩. માન્ય, અમાન્ય અને અસમાવિષ્ટ ઘસારો સમજાવો
૪. આવકવેરા રીટર્નનું ઈ-ફાઈલીંગ અને આવકવેરાની ઈ-ચૂકવણી

RDR

♣♣♣